Kristigs Wehstneſs.

Populari ſiniſks garigs laikrakſts.

Iſnahk katra mehneſcha pirmâ treſchdeenâ un makſâ peeſuhtot ar wiſeem peelikumeem — 2 krahjumi „Ewangelijuma Dſeeſmu“, 24 peelikumi behrneem („Labâ Wehſts“) un 6 lokſnes „Jaunâ Deriba ar paſkaidrojumeem“ — pa gadu 1 rubli.

Redakzijas un ekſpedizijas adreſe: П. Лауберту, ст. Прекульнъ, Курляндская губерн. (P. Laubert, St. Prekuln, Courland, Russia.)

№ 5. Maijâ 1908. Iſnahk 3. gadu.

Antikriſts!

Aiſrahdam **„Kriſtiga Wehſtneſcha“** laſitajeem, ka ſchinî un nahkoſchâ **„Jaunas Deribas ar paſkaidrojumeem“** lokſnês ir aprakſtits Antikriſts, leelâ atkriſchana preekſch Antikriſta parahdiſchanâs un tas, kas Antikriſtu wehl aiſkawè parahditees. Jr labi, ka uſ ſcho preekſchmetu dara uſmanigus ari zitus. Tas laiks ir tuwu!

Pawaſars.

Pawaſar, tu dahrgais weeſi,
Sweiks nu atkal dſimtenê,
Atkal atſkan putnu dſeeſmas,
Atkal ſtrautinſch burbulè.

Saſtinguſchai ſemei rodas
Atkal jauna dſihwiba:
Pawaſara karſtee ſkuhpſti
To no meega modina.

Zihrulitis gaiſâ augſtu
Sawu dſeeſmu trilina,
Patihkami waigus glahſta
Pawaſara wehſmiņa.

Ari lakſtigalas dſeeſma
Atſkanès drihſ upmalâ,
Maſàs maijpukites ſeedès
Atkal ſalâ birſtalâ.

Kronus wijot aiſmirſiſim
Bahrgàs ſeemas aukſtumu,
Lihdſ ar putneem, lihdſ ar pukem
Teikſim Goda Kehninu!

Pawaſari pumpurini,
Wehlak ſeedi rahdiſees:
Gaidi ſirds, wiſs peepildiſees,
Tizot Deewam newilſees.

Wiſbulite.

Muhſu tautas laſamà weela.

Sem ſchì uſraksta kahds Wahzu garigs laikraksts pahrſkata Wahzu tautas laſamo weelu 1907. gadâ. Tajâ gadâ Wahzijâ tika iſdotas 3726 awiſes un apmehram 2000 arodneeziſkas lapas. Katra politiſka, waj religiſka partija zihnas pret otru. Sozialdemokrateem ir 70 politiſku awiſchu, 2 joku lapas un weens bilſchots laikraksts un gandrihſ 60 arodneeziſku laikrakſtu. Abonentu ſkaits kopâ gandrihſ 838000. Winu laikrakſtam „Vorwärts“ (Uſ preekſchu) ween ir 135000 laſitaju, awiſei „Der wahre Jakob“ (Pateeſais Jehkabs) pat 230000 laſitaju. War eedomatees, zik neaprehkinami daudſ ſchee laikraksti iſplata pretbihbeliſkus uſſkatus tautâ. Kriſtigi laikraksti nopuhlas atturet ſchos milſigos pluhdus, kas gahſchas pret kriſtigàs pateeſibas waļneem. Awiſei „Das Stuttgarter Sonntagsblatt“ (Stutgartes Swehtdeenaslapa) ir 180000 laſitaju, laikrakſtinam „Der Nachbar“ (Kaiminſch) 150000. Beedriba „Der Chriſtliche Zeitſchriftenverein“ (Kriſtiga Laikrakſtu Beedriba) katru nedeļu iſſuhta tautâ wairak ne kà weenu miljonu kriſtigu rakſtinu. — Kautkas darits teek, bet waj wiſs? Garigus rakſtus laſa arween maſak ne kà zitus. Beſ tam kriſtigos ļaudîs wehl arween truhkſt pilnigas apſinaſchanas par ſawa uſdewumu, atteezotees uſ laikrakſteem un grahmatam. Atteezotees uſ deenas un poltiſkeem nedeļas laikrakſteem, wehl arween neteek darita iſſchkiriba ſtarp laikrakſtu un laikrakſtu pehz kriſtigas mehrauklas. Wehl arween kriſtigee laſa pa leelakai daļai awiſes, kas teek no ļaudim, kam naw neweenas zeenas pret Deewu, Bihbeli, iſkleegtas par „eewehrojamakàm, wairak laſitakàm, progreſiwàm.“ Wajag tik nopeetni apſkatitees un tad tuhlin kriſtigee redſès, ka beeſchi tas „progreſs“ ir pret kriſtigàm idejam un kriſtigeem uſſkateem. Muhſu uſdewums un peenahkums kà kriſtigeem ir, laſit tàs politiſkàs awiſes, kas wiſtuwaki ſtahw teem mehrkeem, kurus mehs zenſchamees aiſſneegt. Mehrojot ar ſcho mehrauklu mums, Latweeſchu kriſtigeem wiſtuwaki tagad ſtahw trihs politiſki laikraksti: Sozialiſtu noniņinatais un no daudſeem gan neapſinigi, gan apſingi boikotetais

deenas laikraksts „Rigas Awise," nedekas laikraksts „Wentspils Apskats" un „Latweeschu Awises." Lasot wairakus laikrakstus, drihsi ween dabù pahrleezinatees, ka schè minetee laikraksti nebuht naw neeewehrojamaki, waj „neprogresiwaki" ne kà ziti, bet weenigà „waina" teem ir, ka tee atturas no nekristigu ideju isplatischanas. Schi „waina" tatschu preeksch kristigà naw waina, bet gan labums!

Wina pehdâs — „Ko gan Jesus daritu?"

(Turpinajums.)

Tad uszehlàs Raele Winslo dseedat. Schoreis us Indrika Makswela wehleschanos pehz spredika. Schoreis Raeles dseedaschana nekuhdija laudis us roku plaukschkinaschanu. Kahda dsikaka sajuhta modinaja lauschu sirdis godbijigu klusumu un domu daiłumu. Raele bij skaista, bet winas sewischkà mihliguma apsinaschanàs arween bij wahjinajusè winas dseedaschanas eespaidu teem, kam bij dsikaka gariga sajuhta. Schi apsinaschanàs ari bij kaitejuse Raelei paschai, tà kà winas daschs labs musikas preekschnesums bij saudejis sawu ihsto wehrtibu. Schodeen no ta wisa nekas nebij manams. Winas skaistajai balsei netruhka spehka, bet no tàs ari ispluhda pasemiba un sirdsskaidriba, ko draudse skaidri nojauta un kas to nolozija pihschkos. Pirms deewwahrdi bij nobeigti, Indrikis Makswels usaizinaja tos, kas nedelu eepreeksch bij palikuschi basnizâ atpakał, palikt ari schoreis us ihsu apspreeschanos, un zitus, kas wehlejàs dot sinamo solijumu tagad. Tizis brihws no laudim, kas ar winu wehl gribeja wahrdinu parunat basnizâ, winsch eegahja basnizas sahntelpâ. Winam par brihnumu telpa bij gandrihs pilna. Schoreis bij sanahkuschi daudz jaunu lauschu. Ari daschi weikalneeki un basnizas preekschstahwi bij sanahkuscho widû.

Kà winreis Makswels usaizinaja, pirms luhgt ar winu kopâ Deewu. Un kà winreis skaidra atbilde tika dota Swehtà Gara klahtnibâ. Neweens no klahtesoscheem neschaubijàs, ka tas, ko tee gribeja darit, pilnam nebuhtu pehz Deewa prahta un ka us wisu to nedusetu gluschi sewischka swehtiba.

Wini palika brihdi kopâ, atbildet jautajumus un sawstarpigi apspreestees. Wini jutàs weens tà kà wehl nekad, kamehr tee tik bij draudseslozekli. Edwarda Normana darbibu wisi bij labi sapratuschi un winsch atbildeja daschadus jautajumus.

„Kahdas warbuhtigas sekas gan buhs juhsu swehtdeenas awises neisdoschanai?" jautaja Aleksandrs Pauers, kas sehdeja Normanim blakus.

„Wehl nesinu. Domaju, sekas buhs tàs — daudzi nenems wairs manu awisi un nedos tai sludinajumus. To paredsu."

„Waj jums kahdas schaubas par juhsu rihzibu? Domaju, waj nenoschehlojat to, jeb waj nebaidatees, ka Jesus tà nebuhtu darijis?" prasija Indrikis Makswels.

„Pawisam ne, bet labpraht gribetu jautat pascham par apmeerinaschanos, waj sche ir kahds no jums, kas domatu, ka Jesus buhtu isdewis swehtdeenas rihta awisi?"

Brihtinu wisi kluseja. Tad Dschespers Tschehss sazija: „Leekas, esam wisi schai sinâ weenos prahtos, bet es gan pagahjuschâ nedelâ wairak reises nespehju isschkirt, ko Winsch ihsti daritu. Scho jautajeenu naw weenmehr weegli atbildet.

„Man klahjas tà pat," Wirdschinija Pehdsch ussahka. Wina sehdeja blakus Raelei Winslo. Katrs, kas Wirdschiniju Pehdsch pasina, newareja lahgi eedomatees, kà winai isdosees, turet sawu solijumu. „Domaju, man sewischki gruhti atbildet to jautajumu, atteezotees us manu naudu. Jesum nekad naw bijis ihpaschuma un Wina preekschsihmè neko neatrodu, kas waretu mani wadit, manu ihpaschumu isleetojot. Prahtoju un luhdsu. Domaju, ka redsu skaidri weenu dalu no ta, ko Winsch daritu, bet ne wisu. „Ko gan Jesus daritu ar weenu miljonu dahleru?" tas ir mans nopeetnais jautajums. Atsihstos, ka wehl neesmu spehjusi atbildet scho jautajumu tà, kà pate apmeerinatos."

„Waretu tew sazit, ko tu ar weenu dalu sawas mantas waretu darit," sazija Raele, pagreesdamàs pret Wirdschiniju.

„Tas naw tas, ko newaru isschkirt", Wirdschinija atteiza un weegls smaids pahrlidoja par winas seju. „Newaru atrast kahdu Jesus pamata likumu, pehz kura rihkojotees es apmehram daritu to, ko Winsch buhtu darijis, un kas mani waditu wisâ manâ dsihwè, isleetojot manu bagatibu".

„To tik ahtri ari newarès isschkirt," sazija Indrikis Makswels lehnam. Ari wisi pahrejee istabâ zeeschi domaja par to paschu leetu. Miltons Wraits atstahstija drusku par saweem peedsihwojumeem. Mas pa masam winsch isstrahdaja plahnu, kà rihkotees ar sawa weikala laudim, un schis plahns atklahja winam un wina strahdneekeem pawisam jaunu pasauli. Daschi jauni zilweki atstahstija daschus sewischkus mehginajumus, kas teem bij bijuschi, atbildot sinamo jautajumu. Gandrihs wisi atsina, ka galwenais ir, ecdabut Jesus garu un rihzibu sawâ deenischkâ dsihwè. Lai to aissneegtu, tad bij wajadsigs labaki pasiht Winu paschu un Wina darbibas pamata likumus un dsineklus, kas daudzeem wineem wehl bij sweschi.

Pehz klusas luhgschanas, kurâ bij manams augoschs Deewa klahtnibas spehks, wini schkihràs, nopeetni sarunadamees par saweem gruhti atbildameem jautajumeem un mekledami padomu zits pee zita.

Raele Winslo un Wirdschinija Pehdsch isgahja ahrâ kopâ, Eduards Normanis un Wiltons Wraits tà bij nogremdejuschees sarunâs, ka tee pagahja garam Normana namam un atkal kopâ atnahza atpakał. Dschespers Tschehss un „Kristigas Jaunibas" preekschneeks stahweja kahdâ istabaskaktâ, nopeetni sarunadamees. Aleksandrs Pauers un Indrikis Makswels wehl palika turpat, kad wisi jau bij aisgahjuschi.

„Gribetu, kad juhs rihtâ atnahktu darbnizâs un redsetu manus plahnus un runatu us laudim. Man leekas, it kà juhs wineem labaki waretu peekluht ne kà kahds zitais".

„Nesinu, waj tà ir, bet es aiseeschu", Makswels atbildeja tà behdigi. Kà lai winsch buhtu spehjigs nostahtees

diwu, waj trihſu ſimtu ſtrahdneeku preekſchâ un paſludinat teem wajadſigo wehſti. Tatſchu ſchajâ ſawa neſpehka brihdî, kur winſch tà jautaja, winſch ſewi par to noſmahdeja. Ko Jeſus daritu? Tas bij, kas nobeidſa ſwahrſtiſchanos.

Nahkoſchâ deenâ winſch nogahja uſ dſelſszeļa darbnizam un atrada Paueri wina darbiſtabâ. Bij daſchas minutes preekſch diwpadſmiteem, kad wirspahrſinis ſazija: „Uſeeſim augſchſtahwâ, parahdiſchu jums, ko eſmu mehginajis darit“.

Wini iſgahja zauri maſchinu darbnizam, uſkahpa pa tahdàm garàm trepem otrâ ſtahwâ un eegahja leelâ, tukſchâ telpâ. Agrak beedriba ſcho telpu bij iſleetojuſe kà uſglabatawu.

„No ta laika, kamehr preekſch nedeļas apſolijos iſpildit ſinamo ſolijumu, eſmu daudſ pahrdomajis,“ ſazija wirspahrſinis, „ſtarp zitu ari par to: Muhſu beedriba atļauj man leetot ſcho telpu un es gribu ſche apgahdat galdus un tur kaktâ, kur wini ſuta waditaji, eetaiſit krahſni, kafijas uſwahriſchanai Gribu eekahrtot ſtrahdneekeem peeklahjigu weetu, kur tee war paehſt ſawu pusdeenu un kur tee reiſas diwas, waj trihs nedelâ, katrreiſ peezpadſmit minutes ilgi, war paklauſitees runâ par preekſchmeteem, kas winu dſihwê pateeſi der.“

Makſwels luhkojàs pahrſteigts un praſija, waj ſtrahdneeki tahda noluhka dehl nahkſchot.

„Nahks. Paſihſtu ļaudis ļoti labi. Wini ir ſaprahtigakee ļaudis muhſļaika ſtrahdneekos. Bet wini ir, kà jau wiſpahri, pilnam atſweſchinajuſchees baſnizas eeſpaidam. Jautaju: „Ko gan Jeſus daritu?“ Tad man likàs ſtarp zitu, ka Winſch luhkotu kà neka gahdat ſcheem ļaudim meeſigu un garigu atſpirdſinajumu. Naw jau leels kas, ſchi telpa un winas eekahrtojums, bet es rihkojos pehz pirmà ſpiekļa, darit pirmo leetu, ko man laba apſinaſchanàs rahdija, un tagad gribu paſahkumu tahļak iſſtrahdat. Wehletos, kad juhs runatu uſ ļaudim, kad tee pusdeenâ ſche uſnahks. Eſmu winus aizinajis uſnahkt un telpu apſkatit. Paſtahſtiſchu wineem druſku par wiſu to.“

Indrikis Makſwels kaunejàs pateikt, zik neehrti tam bij domat, ka tam buhs jarunà uſ ſchahdu ſtrahdneeku beedribu. Kà lai winſch ſpehtu runat beſ domu uſſihmejuma un tad wehl uſ ſchahdu ļauſchu puhli? Par to domajot, ſchalkas winam iſſkrehja zaur kauleem. Pateeſi winam bij bailes no ſcheem ļaudim. Zik ļoti winſch wehlejàs, iſwairitees no neiſbehgamà, noſtahtees ſchi puhļa preekſchâ, kas tatſchu bij tik ļoti zitads ne kà tee ļaudis, uſ kureem winam paraſti bij jarunà iſwehtdeenâ.

Leelajâs telpâs bij kahds pusduzis garu weenkahrſchu galdu un ſolu. Kad atſkaneja pusdeenas ſwilpeens, ļaudis dewàs no maſchinu darbnizam pa trepem augſchâ un noſehduſchees pee galdeem, eeſahka ehſt ſawu pusdeenu. Bij apmehram trihsſimti ļauſchu. Wini bija laſijuſchi wirspahrſina paſinojumn, kas bij iſkahrts wairakâs redſamâs weetâs, un tee nahza pa leelakai daļai aiſ ſinkahribas.

Eekahrtojums ļaudim patika. Telpa bij leela un winâ bij labs gaiſs — beſ putekļeem un kwehpeem, un ſuta waditaji telpu labi apſildija.

Apmehram diwdeſmit minutes preekſch weena Aleksandrs Pauers ſazija ļaudim, kahdi tam nodomi. Winſch runaja ļoti weenkahrſchi, kà jau tahds, kas pilnam paſihſt ſawus ļaudis, un tad winſch tos eepaſihſtinaja ar Indriki Makſweli, pirmàs draudſes mahzitaju, kas jau ari bij wina mahzitajs un ſazija, ka tas uſ wineem runaſchot daſchas minutes.

Muhſcham Indrikis Makſwels neaiſmirſis tàs juhtas, kas tam bij, kad winſch pirmo reiſi noſtahjàs ſcho apkwehpuſcho ſtrahdneeku ſapulzes preekſchâ. Kà jau ſimteem zitu mahzitaju, winſch nekad nebij runajis kahdâ zitâ ſapulzê ka tikai tahdâ, kur wina paſcha kahrtas ļaudis, lihdſigi tam gehrbſchanâ, audſinaſchanâ un eeraſchâs. Schì bij jauna paſaule winam un nekas zits kà tikai ta mehraukļa, kas tagad noteiza wina dſihwi, darija eeſpehjamu, ſludinat ſchee ļaudim un atſtaht uſ wineem eeſpaidu. Winſch runaja, ka ſpehjam buht meerâ ar muhſu dſihwi, rahdidams ſchi meera eemeſlus un wina ihſtos zehlonus. Par laimi winſch pirmo reiſi uſſtahjotees, nelika ļaudim ſajuſt, it kà winſch peederetu pee zitas ſchkiras ne kà tee. Winſch neleetoja iſteizeenu „ſtrahdneeki“ un iſſargajàs no katra wahrda, kas waretu aiſrahdit uſ kahdu ſtarpibu ſtarp winu un ſcheem ļaudim.

Laudim tas patika. Wairaki no wineem, pirms tee dewàs pee darba, paſpeedà Makſwelam roku. Pahrgahjis mahjâs, Makſwels wiſu atſtahſtija ſawai ſeewai un peeſihmeja, ka winſch nekad ſawâ muhſchâ neeſot ſajutis tahdu preeku, kà kad ļaudis, kas ſtrahdaja ſmagu darbu, tam ſpeeduſchi roku Wina kriſtigos peedſihwojumos ſchi deena bij eewehrojama, eewehrojamaka ne kà tas jebkad bij domajis. Wina bij eeſahkums draudſigai ſatikſmei ſtarp winu un ſtrahdneeku paſauli Schis atgadijums bij pirmais koks tiltam, kam wajadſeja weenot baſnizu un ſtrahdneekus Rehmondâ.

Aleksandrs Pauers, ļoti apmeerinats, winâ pehzpusdeenâ atgreeſàs atpakaļ pee ſawa rakſtama galda. Wina nodoms iſrahdijàs derigs, lai palihdſetu zilwekeem Winſch ſinaja, kur war dabut daſchus labus galdus no kahda bijuſcha ehdeenu nama, kas atradàs pee kahdas wilzeenu peeſtahtnes, un domâs iſtehloja, ka kafijas wahriſchanas eetaiſe it ſewiſchki peewilks ļaudis. Wini tak bij iſtureju-ſchees wehl daudſ labaki ne kà winſch bij eedomajees. Wiſam tam paſahkumam wareja tik buht labi iſnahkumi preekſch wina ļaudim.

Ļoti apmeerinats winſch uſſahka ſawus darbus. Wina wehleſchanàs tak bij, darit, kà Jeſus buhtu darijis — ſazija winſch pats ſew.

Pulkſtens bij gandrihſ tſchetri, kad winſch attaiſija kahdu no beedribas garajeem kuwereem, kurâ winſch domaja atraſt aiſrahdijumus materiala eepirkumeem. Ar maſchinu rakſtitàs wehſtules pirmo lapas puſi winſch pahrlaſija eeraſti, weikaliſki ahtri un tad tik winſch pamanija, ka tas, ko winſch laſija, nebij nodomats winam, bet gan pretſchu nodaļas wirspahrſinim.

Neapsinigi winsch paskatijàs wehstules otrâ lapas pusê, pawisam negribedams lasit to, kas nebij winam rakstits, bet pirms winsch to bij apsinajees, te tas jau bij pamanijis, ka wina rokâs atrodas peerahdijums par Sabeedroto Walstu satiksmes likumu pahrkahpschanu, ko beedriba nokahrtoti bij darijusi. Bij gaischs, nepahrprotams likuma pahrkahpums, lihdsigs gadijumam, kur kahds ee-eetu otra mahjâ un aplaupitu eedsihwotajus. Pretschu schkiroschanas aprehkini nekahdâ sinâ nebij saweenojami ar likumu. Bes tam wehl nepahrprotami bij neeewehroti pasihstami preekschraksti, kas nesen no waldibas bij noteikti par likumeem, lai issargatos no iswairischanàs, maksat wajadsigo suhtijumu maksu us dselsszeleem. Nebij ko schaubitees, ka winam bij peerahdijumi, kas pilnam usrahdija, ka beedriba ir apsinigi noseegusès tiklab pret wisu saweenoto, ka ari sawas walsts likumeem. Winsch nometa wehstuli us sawu rakstamu galdu it kà ta buhtu gifts un peepeschi winam eeschahwàs prahtâ jautajeens: „Ko gan Jesus daritu?“ Winsch mehginaja atswabinatees no jautajeena. Winsch mehginaja sew eestahstit, ka ta naw wina darischana, tapehz ka ta neateezas us wina nodalu. Winsch, kà ari gandrihs wisi ziti beedribas eerednì bij wairak waj masak nomanijuschi, ka tà kautkas noteek gandrihs us wiseem dselsszeleem. Buhdams sawâ weetâ winsch nebij spehjis kaut ko noteiktu issinat un winsch wisu to leetu usskatija kà tahdu, pa ko winam naw jasin. Papiri, kas bij tagad us wina rakstama galda, atklahja wisu. Wini zaur pahrskatischanos, usrakstot adresi, bij eekluwuschi wina rokâs. Ko lai winsch daritu? Kad winsch redsetu kahdu wihru eeejam kaimina namâ, lai sagtu, waj tad wina peenahkums nebuhtu, par to pasinot likuma sargeem? Waj kahda dselsszeļa beedriba bija kautkas zits, waj winai ziti likumi, kas tai atlautu aplaupit laudis un neeewehrot likumu un netiks soditai par to, tikai tapehz ka ta bij leela wara? Ko daritu Jesus? Bet wina gimene? Nenoleedsami winsch pasaudetu sawu weetu, ja atklahtu polizijai scho noseegumu. Wina seewa un meita bij eeraduschas besruhpigu un lepnu dsihwi un bij zeenitas sadsihwê. Ja winsch ustahtos kà leezineeks pret scho nelikumibu, tad tam buhtu jaeet teesas preekschâ, wina darba zehloni tiktu pahrprasti un wisa ta leeta beigtos ar wina postu un weetas saudeschanu. Winsch itin weegli waretu nosuhtit schos papirus pretschu nodalai un neweens neko nesinatu. Lai netaisniba wairojas! Lai likums teek nizinats! Kas winam par to? Winsch teeksees pehz saweem mehrkeem un pahrlabos to lauschu stahwokli, kas winam wistuwaki. Ko gan lai zilweks wairak spehtu padarit schahdâ dselsszeļa weikalâ, kur tà kà tà daschs kas noteek, kas dara neeespehjami, dsihwot pehz kristigas mehrauklas? Bet ko gan daritu Jesus, ja winsch sinatu par wisu to? Tas bij tas jautajeens, kas arween wairak mahzàs Aleksandram Paueram wirsû, wakaram tuwojotees.

Pauera darbistabâ tika eededsinatas jau ugunis. Leelàs maschinas schnahkschana, kahrtotajas maschinas trokschnoschana galwenâ darbnizâ turpinajàs lihds seschem. Tad atskaneja swilpeens, maschinas sahka eet gausak, laudis nolika pee malas sawus darba rihkus un steidsàs us mahjam.

Aleksandrs Pauers sazija saweem palihgeem: „Es wehl neeeschu us mahjam. Man wehl kas japadara sewischks.“ Winsch nogaidija, kamehr pehdejais strahdneeks aisgahja. Maschinistam un wina palihgam wehl bij darbs kahdu pusstundu ilgak, bet tee aisgahja pa zitàm durwim.

Kas ap pulksten septineem tajâ wakarâ buhtu eeskatijees wirspahrsina darbistabâ, tas buhtu redsejis neparastu skatu. Winsch bij nometees zelos, seja bij apklahta rokam un galwa tam bij noleekusès us rakstama galda pahr papireem.

(Turpmak wehl.)

Tew wajaga saukt un tizet.

„Neweens zilweks newar pats sewi darit swehtu“, tà kahds issazijàs gluschi weenteesigi. Tatschu schis teizejs gluschi lihdsigs kahdam Nehgerim, zaur kuru wina kungs kahdu wehstuli suhtija. Nehgeris bija kà daschs labs, druskn kuhtrs un nahza ar wehstuli atpakal. „Kapehz tad tu to wehstuli ne-esi nodewis?“ „Es newareju.“ „Kapehz ne?“ „Dsiļa upe, kungs, dsiļa upe — es newareju pahri tikt.“ „Dsiļa upe.“ „Ja.“ „Waj tad tur nawa neweens pahrzehlejs?“ „Es nesinu, kungs! Ja kahds tur bija, tad winsch bija upes otrâ pusê.“ „Waj tu sauzi pehz pahrzehleja?“ „Ne, kungs.“ „Nu tad,“ sazija kungs, „tad tew teescham naw nekahdas aisbildinaschanas. Tur bija weens, kas tewi wareja pahrzelt pahri, bet tu winu ne-esi aizinajis.“ Un tà tas ir ari ar tewi, nabaga grehzineek. Tu saki: „Es pats sewi newaru darit swehtu.“ Gluschi pareisi, bet ir weens, kas to war un spehj, Jesus Kristus, taws Pestitajs. Waj tu esi winu luhdsis, lai Winsch daritu tewi swehtu?

A. Altmans.

Zelojums pa Ameriku.

Sem schi wirsraksta Jelgawas Baptistu draudses sludinatajs H. Redins, kas jau no pagahjuschà gada septembra mehnescha apzeļo Seemeļ-Ameriku, mums raksta: Esmu patlaban tuwu pee sawa Amerikas apzeļojuma beigam. Tadehļ gribu „Kr. W.“ lasitajeem parakstit daschas ihsas rindinas par to, ko esmu redsejis un nowehrojis

Wirdschinija.

Schi ir schejenes weenigà Latweeschu Baptistu nometne uslaukeem. Ta ir wairak us deenwideem, kur laudis pat seemâ staigà schaketês gerbuschees, jo saulite deenâ it labi silda; naktî ir auksti. Muhsejee strahdà wasarâ us laukeem, kur aug kukurusa (korni), pinuti (reeksti ar beesàm misam), kokwilna (watte); labiba, kartupeļi (eepreekschejàs leetas atmet wairak pelnas nekà pehdejàs divas), firsiki u. z. deenwidus augļi. Sche ir daudz meschi, kas aug ap 15 gadu laikâ un tos war pahrdot par peeteekoscham zenam sahgetawam. Kas atnahkuschi bes naudas, tee

papreekſch ſtrahdà kompanijâs un pelna, ar ko ſemi nomakſat. Wairak ſtrahdneeku gimenes lozekli, kam bijuſchi weſeligi un darbigi gimenes lozekli tikuſchi uſ preekſchu; kamehr tee, kam bijuſchi ſlimi ļaudis, waj darba neeeraduſchi, waj kam gadijuſchees nelaimes gadijumi, tee naw eedſihwojuſchees. Nodokli naw leeli. Seme ir weena pehda balta ſmilts, ſem tàs ir ſarkanais mahls. Lopus tura tahdus kà Kreewijâ.

Draudſite ſche ap 40 lozekļu leela, kuru wadija agrâkôs gadôs Hermanſons; daſchi kà Monſons, Zimmermans, Roberts, Eglis tam palihdſeja darbâ. Behrni eet ſwehdeenasſkolâ. Beidſamâ laikâ peenahza tur wairak jaunu lauſchu iſ Filadelfijas, kur darba truhkums un daudſeem bads uſmahzas par paſtahwigu eemihtneeku. Wirdſchineeſchi reti tapuſchi apmekleti no kahda ewangelista. Tadehļ preeks bij leels. Ap 15 dwehſeļu uſtizejàs Jeſum; 9 kriſtijàm.

Ari ſtarp ſchejeenes Kreeweem noturejam 4 ſwehtigas ſapulzes. Te ir ap 60 Kreewu Baptiſtu. Beſ tam ſche ap 90 zitu Kreewu un Poļu.

Filadelfija.

Ta ir weza wehſturiſka pilſehta, kurâ tapis meers ſlehgts ſtarp republikas waldibu un Angļu waldibu. Ta aiſnem plaſchu apgabalu. Namu leelakà daļa buhweta tik weegli, kà pee mums kuhtis: keegeli plakaniſki, ar weenu galu pee otra ſamuhreti. Tikai ahrpuſes ir glihtas. Bet greſnuma nekahdu. Leelus namus war redſet deeſgan reti. Pilſehtas eekſchenê tahdi ir uſ ſamehrâ neleelu apgabalu. Jr ari pahris wairak deſmit ſtahwu augſtu namu. Sche buhweti tee nami weenâ gabalâ — no weenas eelas lihdſ otrai — ſem weena jumta. Weens nams no otra top atſchkirts zaur widus ſeenu, kura ſaſtahw no 2 kahrtam $^1/_2$ zoligu latu, kuràm katrâ puſê ir gipsdekis un ſkaiſtas tapetes. Katru no ſchadeem komunas nameem war dabut pirkt, beſ ka widus ſeenu waretu eeguht par ſawu ihpaſchumu. Katram namam ihpaſcha eeeja no eelas. Eelu puſê daſchâs weetâs leewenites, kur atkal patihkama pakaweſchanàs ſiltâ laikâ. Namini pa leelai daļai 2 — 3 ſtahwu. Katru mehdſ apdſihwot weena gimene — kad eet labi. Kad gruhti, tad tura klaht ari koſtineekus, waj ſawelkàs kopâ 2 gimenes.

Fabriku ſche naw ſamehrâ tik daudſ, zik zitâs Amerikas leelpilſehtâs; beſ tam ta ir oſtas pilſehta, kurâ ahrſemneeku daudſ ſapluhſt. Tadehļ krihſu laikôs behdas leelas.

Te ir plaſchs parks un ſeemeļu un ari wakaru daļâs leelaka tihriba; tadehļ gaiſs labs. Turpreti deenwidôs, kur dſihwo Schihdi, ir tà, kà Leiſchu meeſtôs. Eelas netihras. Gaiſs lihdſ ar to ari ne wiſai tihrs. Tik ſkaiſtus namus kà Rigâ, te neredſeſi. Amerikans neiſdod naudu par ſkaiſtumeem no ahrpuſes. Tas winam neeenes neka. Eekſchpuſes turpreti ir ſkaiſtas deeſgan. Daſchas publiſkas weetas un publikai leetojami nami ir eekſchpuſê ſkaiſti. Sewiſchki ſkaiſtas ir baſnizu eekſchpuſes. Sche ir prahwa Latweeſchu Baptiſtu draudſe, kura Neibuka wadibâ brangi peeauguſe. Laudis ſanahkuſchi no daſchadeem apgabaleem iſ Latwijas un atneſuſchi lihdſ ſawu apgabalu tikumus un netikumus. Tà naw, ka ſche godigus ļaudis pataiſitu par ſlikteem. Bet ſche raksturigeem ļaudim ir plaſcha iſdewiba ſtrahdat ko derigu; un beſrakſtura ļaudim iſdewiba leelaka — iſlaiſtees. Amerikani ſatikſmê ir peeklahjigi ļaudis. Deemſchehl katru reiſi to newar ſazit par muhſu tauteeſcheem. Kas nahkuſchi no draudſem, kur mehdſ wairak laſit Bihbeli un Deewu luhgt, tee to dara ari ſche. Kas nahkuſchi no draudſem, kurâs galwenais darbs bij — kildas un plahpat, tee to dara ari ſche. Zentigee Latweeſchu jaunee wihri atkal eet wakara ſkolâs, mahzàs duhſchigi un ihſâ laikà ir ſawu ſtahwokli uſlabojuſchi. Pee ſchejeenes daſcheem jauneeſcheem nomaniju, ka tee iſſlahpuſchi pehz Swehtà Gara leetus; turpreti leelà daļa meklè dwehſeles tukſchibu apmeerinat zaur ſabeedrigu dſihwi.

Nu-Jorka

ir wisleelakà pilſehta Amerikâ. Nami leeli — buhweti uſ granita akmina pamata. Apbrihnojami redſet, zaur kahdeem granita kalneem iſzirſtas eelas un zik koſchi nami daſchâ weetâ uſzelti uſ ſchahdu kalnu galeem. Leeli weikali. Daſchadu tautibu ļaudis. Leela bagatiba un wisleelakà nabadſiba. Top ſludinats ewangelijums; top ari taiſitas daſchadas reklàmas.

Dſelſszeļi eet tew pahr galwu, ap tewi un ſem tewis, pat pa upju apakſchu. Schai pilſehtâ war dſihwot ļaudis ar ſtipreem nerweem. Turpreti pilſehtas nomalès ir ari kluſaka dſihwe.

Paſchâ pilſehtas zentrâ ir ari Latweeſchu Baptiſtu ſapulze kahdâ miſiones templî. Sapulzes notur reiſi ſwehtdeenâ un reiſi nedeļas widû. Sche ir daudſ jaunu ļauſchu. Romanams tahds gars kà gimenê. Te kalpojuſchi Schmidts; ihſakos laikos ari ziti. Tagad ſche draudſes preekſchneeks Fr. Blumbergs dara wiſu, ko eeſpehj un ſaprot par labu preekſch draudſites. Darbibas ſari dſihwo. Swehtdeenas ſkola, mahſu beedriba, koris un jauneeſchu beedriba ſtrahdà. Mums bij ſche pahris nedeļâs ſwehtigas ſapulzes, kurâs tizigee wairak tuwojas Jeſum. Par to ſanehmu daſchas eepreezinoſchas wehſtules. Lai tas Kungs dara wairak!

Boſtona

ir ari plaſcha oſtas pilſehta. Ta ir blakus Waſchingtonai tulit ſkaiſtaka pilſehta, kahdu lihdſ ſchim eſmu redſejis Amerikâ. Sche nami buhweti wairak atſewiſchki. Ta ir buhweta uſ kalneem un lejam. Gaiſs tihrs. Latweeſchu, ſaſtop uſ eelam un eelu dſelszeļu wagonos. Sche dſihwo diwi Latweeſchu Lutereeſchu mahzitaji un weens Latweeſchu Bapt. mahzitajs. Teem katram draudſites. Beſ tam ſche pulka tauteeſchu, kuri wezâ dſimtenê ſkaitijàs par Lutereeſcheem, bet ſche klaji atſihſtàs, ka teem naw religijas. Tee ſche puhlàs tizet, ka wiſs eſot materija

ka neredſamàs dſihwibas neeſot, neeſot apſinas, neeſot perſonigàs apſinaſchanàs. Daſchi no wineem jau tikuſchi zauri ſchim neehrtajam zeļam un pehdigi no Jeſus faſtapti.

Latweeſchu Baptiſtu draudſe ſche notura ſapulzes diwâs Angļu baſnizâs, lai katru reiſi weenai lozekļu daļai buhtu tuwak. Grundmans wada ſcho draudſiti un ir ar ſchejeenas apſtahkļeem un ļaudim labi eeradis. Ļaudis nahk ſapulzês it preezigi — nahk ari tee, kas wehl neſin, ka ir Deews. Pàr ſcho jautajeenu reiſem iſnahk plaſchas ſarunas. Amerikas Latweeſcheem deretu uſ preekſchu peegreeſt leelaku wehribu winu paſchu ſemê dſihwodamu „paganu“ miſionei un tos eepaſihſtinat ar Deewu, to dſihwo, wiſur klahtbuhdamo, neredſamo. Lai to waretu, tad wajag wairak ſtuhdet Bihbeli un prahtigus ſiniſkus rakſtus. Muhſu ſapulzes dewa ļaudim jaunu ſparu zihņâ pret netizibu un grehku.

Rotſcheſtre

ir ari deeſgan plaſcha. Tajâ ir ap 180,000 eedſihwotaju. Eewehrojamakee ļaudis pilſehtâ ir Preſbiteriani, teem ari ſche ir wairak baſnizas. Tee peekopj plaſchu ewangeliſaziju tà baſnizâs, ka ari pa teatereem. Winu deewkalpojumi gluſchi lihdſinajàs Baptiſtu deewkalpojumu ſapulzem.

Baptiſteem ſche ir leela mahzitaju augſtſkola Angļu walodâ. Sche ir ari ihpaſcha augſtſkola Wahzu Baptiſteem. Par abam ſchàm augſtſkolam ir weena no 50,000 ſehjumeem — biblioteka. Winu ſtrahdneeki darbojàs daſchadâs ſemês un uſtur koreſpondenzi ar augſtſkolam. Preekſch katra no ſcheem ſtrahdneekeem ſche ir ihpaſcha atwilktne, kurâ top uſglabatas winu wehſtules. 3 deenâs ſche uſturedamees noklauſijos preekſchlaſijumôs. Tee ir dſiki un intereſanti.

Niagara

ir lihdſ ſchim paſaulê wiſpaſihſtamakais un ſlawenakais uhdenskritums. Uſ werſtes gara gabala tas kriht apmehram 40 pehdas. Straume rauj ar leelu ſpehku ſew lihdſ katru preekſchmetu, kas nahzis eekſch tàs. Ta paſaule rauj lihdſ uſ muhſchigu paſuſchanu katru ſawu behrnu. Leļâ uſ klintim atſiſtdamees uhdeņi rada paſtahwigu leetu un miglu, ar ko garam gahjeji top padariti ſlapji. Pat bojâ eeſchanas — zeļam tuwu atraſtees naw eeteizami.

Schis kritums gadu pehz gada aprij daudſ dſihwibu, tos ſadragadams leļâ uſ klints akmineem. To paſchu dara paſaule ar ſaweem upureem. Schauſmigi ir ſtahwet ſem ſchi kriteena un redſet, kà tas pahr tawu galwu gahſchàs pahri; pee kam pats eſi ka neeziga dſihwibiņa pret ſcho leelo ſpehku. Mehs newaram atturetees pret ļaunumu ar ſawu ſpehku. Tapehz biju preezigs un droſchs, ſinadams, ka pahr mani ir muhſchi weza un ſtipra klints un ka uhdeņi tik ker ſcho klinti. Eekſch Kriſtus mehs eſam droſchi pret wiſeem paſaulneeku un beſdeewju uſbrukumeem.

Ar ſweikam Redins.

Miſione.

Miſiones audſekne Emma Tarkſch mums rakſta: „Dſihwojot milſigajâ Londonâ, beeſchi ween gadas ko redſet un dſirdet, kas atſpirdſina dwehſeli un dod tai jaunus ſpehkus zihnotees labo tizibas zihninu. Beſ ſchaubam dahrgajeem brahļeem un mahſam dſimtenê patiks daſchu ko ſinat, kà klahjas teem, kuri lihdſina zeļu Tam Kungam Indijâ, Amerikâ un Afrikâ. 6. Aprilî Karaleenes ſahlê, kura atrodas Londonas zentrâ, bija iſrihkoti 21 gadu jubilejas ſwehtki Londonas apweenotàm miſiones beedribam. Sahle bija gluſchi pilna. Wina uſņem wairak nekà 5000 klauſitajus. Korî bija 250 dſeedataju, tad wehl wijoļu orkeſtris — 30 perſonas. Muſika bija no Reinbergera, Mendelſona, O. Rawenello un Bacha. Tika paſneegti gabali iſ Pahwila un Elijas dſihwes gahjumeem — oratorijas no Mendelſona. Ari Mendeļa „Meſija“ beigas tika preekſchâ neſtas. Bet man par ſchehlumu jaſaka, ka Angļi ir ļoti dſihwi ļaudis; wineem truhkſt pazeetibas ſehdet meerigi un klauſitees muſikâ. Gandrihſ wiſi treeza kamehr ſkaiſtà muſika apkluſa, tad ari wini palika kluſu un gaidija, kas nu nahks. Tà tad es maſ ko baudiju no ſlawenajeem gabaleem, wiſu laiku jutos kà biſchu ſtropâ. Runataji bija kahdi 8. Katrs runaja 5 minutes, iſņemot ſwehtku wadoni, kas runaja 15 minutes, dodams pahrſkatu par leelo darbibu pagahjuſchos 21 gados. Ar miglas bilſchu palihdſibu warejam weegli pahrſkatit darba laukus un tika ari rahditi ſkaitļi, zik katrai tizibas ſchkirai ir paganu miſiones beedribas. Baptiſti eenehma pirmo weetu. Te ſwehtku wadonis peeſihmeja: „Luhk, Deews Baptiſtus par wiſeem wairak ſwehtijis, waj mehs winus apſkaudiſim? Ne, lai Deews winus ſwehti jo projam!“ Wismaſak bija Metodiſteem — ja nemaldos, tikai 7 miſiones beedribas. Schis wiſadu tizibu ſchkiru beedribas weenprahtigi ſtrahdà Afrikâ, Indijâ, Deenwidus Amerikâ un Kihnâ. Wiswairak tika runats par Kongo walſti, Deenwidus Afrikâ, kura atrodas ſem Belgijas uſraudſibas. Kahda ta uſraudſiba tur, to mums uſ melna ar ſarkaneem burteem rahdija un tà bija: „Slavery“ (Wehrdſiba). Belgija ſchos nabaga Kongo eedſihwotajus ir wehrdſinajuſi wiſus tos gadus, kamehr tee ſem winas uſraudſibas. Teem tikuſchas nozirſtas rokas, ja tee nenodewuſchi ſinamos nodokļus laikâ un wehl daſchadi tee ſpihdſinati. Belgeeſchi tur uſzehluſchi katoļu baſnizas un katedraļus un wiſeem ſpehkeem puhlas eedſimtos peegreeſt ſw. deewmahtei, tatſchu Kriſtus ſauzeens ir ſkaļaks, waldſinoſchaks: „Nahzeet pee Manis wiſi, kas eſat behdigi un gruhtſirdigi, Es Juhs gribu atweeglinat. Schis ſauzeens 21 gadu jau ſpehzigi atbalſojees Afrikas palmu meſchos un ir tuhkſtoſcheem peeſchkihris kahroto meeru un laimi eekſch muhſchigà, pateeſà Deewa. Tur tagad ir 91 Angļu miſionari un tad wehl eedſimtee. Daudſi, ari tur, pirka ſawu lihdſzilweku laimi ar ſawu paſchu dſihwibu. Mums rahdija kapſehtu,

kur dus wairaki afins leezineeki, tropiſkà meſcha kluſumâ lihdſ winam leelajam rihtam. Miſionaru eenaidneeki naw eedſimtee, bet ahrſemneeki — Katoli. Daba tur tik beſgala ſkaista, bet winas kronis — zilweks to nejuht, nebauda, ſagiſtets no nahwigàs tſchuhſkas — grehka. Tika rahditas ari ainas iſ Argentinas: Indianeeſchu behrni un ſeeweetes. „Luhk, kahdas tihkamas ſejinas," peeſihmeja ſwehtku wadonis un jautaja, waj naw wehrts tos glahbt, uſ ko publika atbildeja ar rihboſcheem applauſeem. Aina pehz ainas un beidſot Indijas meſchâ aiſ bada mirſtoſchs Hindu ſehns, rozinas iſſteepis pret Debeſim. Tas bija aiſgrahbjoſchs ſkats, kuram tulin ſekoja Eljas kalns Paleſtinâ. Uſ wina Peſtitajs ari rokas iſſteepis pret Debeſim. Juhs tatſchu ſaprotat ſcho abu bilſchu walodu, dahrgee brahki un mahſas, tadehk man naw wajadſigs tur neko paſkaidrot. Tad mums rahdija, zik daudſ ir dots preekſch miſiones wiſâ Anglijâ un zik daudſ ir notehrets reibinoſchos dſehreenos. Iſrahdijàs, ka miſionei bija dota tikai kapeika no tuhkſtots rubuķeem muhſu naudâ. Tad ſwehtku wadonis waizaja, waj publika newehlas pabalſtit neſen dibinato ſahtibas beedribu, kura grib panahkt to, ka parlaments leek ſlehgt wiſas degwihna eetaiſes. Sahlê ſazehlàs milſigs trokſnis. Laudis ſawu peekriſchanu iſrahdija ne tikai ween plaukſchkinadami rokam, bet dauſidami kahjam un kleegdami brawo, brawo. Tagad eet apkahrt pa wiſu Londonu ſahtibas beedri un katris, kas winu zenteenam peekriht, uſraksta ſawu wahrdu uſ winu liſti. Ari mehs wiſas audſeknes parakſtijamees. Schis liſtes eeſneegs parlamentâ un ja iſrahdiſees, ka to ir wairak, kas ir pret ſchuhpibu, ne kà to, kas winu aiſſtahw, ſahtibneeki buhs ſawu mehrki aiſſneeguſchi. Tad ari katrâ ſinâ miſione uſplauks, jo nauda, kura tagad teek nodſerta, eeſlihdès miſiones ſchkihwî. Beigâs Angļu Britiſkas Bihbeļu Beedribas direktors iſſazija ſawu pateizibu Deewam, kà neſkatotees uſ naidigàm pretwaram eekſch un ahrſemês, Bihbeles wehl nekad tik leeliſki naw tikuſchas iſplatitas kà pehdejâ gadu ſimtenî un pagreeſees pret miſionareem, kuri tur bija leelâ ſkaitâ no daſchadàm beedribam, winſch uſ teem teiza: „Juhs meſchonus pahrwehrſchat par zilwekeem un mehs winus leetojam, pahrdodami teem ſawas Bihbeles, kuras zeenigi pilda praweeſchojumu: „Debeſs un ſeme ſudìs, bet mani wahrdi neſudìs." Schi pantiņa ir ari eegraweta Angļu Britiſkas Bihbeļu Beedribas nama akmeņu ſeenâ, pretî eeejas durwim un tà kà durwis ir no glahſes, tad katris garaugahjejs tihri negribot iſlaſa milſigos burtus ar wareno ſaturu . . . Newareju wiſu ſihki aprakſtit, bet domaju, ka galwenos gabalus eſmu attehlojuſi, kas man palikuſchi atminâ.

Juhſu E. Tarkſch.

Apſkats.

Seeweetes wehrtiba paganeem. Kahda Angļu ofizeera ſirgs uſ Afganiſtanas robeſcham ſatruhkàs, ſahka trakot un eewainoja kahdu Patanu ſeeweeti. Seewas wihrs praſija no ofizeera, kas bij ar meeru, eewainoto ſeeweeti uſ ſawa rehkina likt dſeedinat ſlimnizâ, lai tas waj nu winam apgahdatu zitu ſeewu, waj ari dotu tikdauds naudas, ka tas waretu pirkt ſew zitu ſeewu. Par ſawu eewainoto ſeewu ſchis pagans nelikàs ne ſinis. Kà ſalauſtu rotaļas leetiņu winſch winu ar meeru aiſſweeſt projam, kad ta tam neder.

Metodiſtu Italijâ, ſchajâ Katoļu ſemê, tagad 3629 draudſeslozekļi, 3025 ſwehtdeenasſkoleni, 43 zeļotaji mahzitaji un 15 weetejee. — Wini ſawu darbu uſſahka Italijâ 1871. gadâ. Româ ir teem kahds ſeminars un meitenu augſtaka ſkola, Wenedigâ induſtrijasſkola un Florenzê ſkola preekſch ſkolotajeem.

Nahwei azîs ſkatotees. Angļu gleſnotajs Bihrflejs ir padarijis daudſ nelaimes un poſta zaur ſawàm netiklàm gleſnam un ſihmejumeem. Tagad ir gadijees kahds apgahdatajs, kas leek nodrukat Bihrfleja wehſtules. Wina pehdejai wehſtulei ſchahds ſaturs: „Mentonâ, Koſmopolitana weeſnizâ, 7. martâ 1898. gadâ. Jeſus ir kungs un ſogis! Mihļais draugs! Luhdſu Juhs, iſnihzinat wiſus Liſiſtrata ekſemplarus, wiſus netiklos ſihmejumus. Parahdat ſcho Politam un peekodinat tam, to darit, pee wiſa, kas ſwehts, ar wiſeem nekaunigeem ſihmejumeem. Sawâ nahweszihninâ. A. Bihrflejs." — Schahdas wehſtules ir diwkahrt ſatrizinoſchas. Wiſu ſawu dſihwi iſgaiſinat un iſſchkeeſt kahres un grehka juhgâ un tad Nahwei azîs ſkatotees tatſchu atſihſt, ka Jeſus ir kungs un ſogis. Zik breeſmigi! Labaki tad tatſchu ari tahlak meerigi tikt ſaukatam par „ſwehtuli", kas wiſâ ſawâ dſihwê ſkatas uſ Jeſu, ne kà ſogi, bet kà peſtitaju, un kam nahwes ſtundâ naw jamaina ſawi uſſkati. Tahds „ſwehtulis" tad meerigi aiſmeeg ſawa Kunga meerâ.

Mahnṭiziba. Kur tiziba beidſas, tur ſahkas mahnṭiziba. Slawetais romanu rakſtneeks Sola, kas ſawâ laikâ noleedſa „wiſpahri wiſu pahrdabigo" un mehginaja „ſawâs domâs noſtrihpot Deewa eſamibu", ar leelu bailibu eewehroja ſkaitļus trihs un ſeptiņi. Kahds wina labs paſina iſſakas par winu: „Mehs redſam winu mahnṭizigi ſkaitam eelu laternus, waj namus. Wakaros mehs redſam, ka winſch, pirms eet gulet, ar wisleelako noteiktibu aptauſta ſinamas iſtabas leetas. Mehs redſam, ka winſch tihri kà behrns bihſtas no ſibena un pehrkona. Wina draugam un wina mahtei mirſtot, tas wairs naw gandrihſ pilnâ prahtâ. Winſch ne-eet wairs pee ta loga, pa kuru tika lihkis nolaiſts. Wiſu nakti tas dedſina uguni ſawâ gulamiſtabâ. Pats winſch iſſakas: „Nahwes domas ir breeſmigas! Daſchu nakti iſlezu aiſ iſbailem no gultas un ſtahwu azumirkļî neſaprotamâs bailês it kà pamiris". —Ja, ja—tà klahjas teem kas „gareem" netiz, netiz ari Ellei un Debeſim, Deewam un Wellam. Brihnums tik, kur wineem tàs bailes rodas un kà wini ſpehj tizet laimes un nelaimes gadijumeem, kad jau, ka wini teiz, zilweks pats wiſu ſpehj un war un dara! Galu galâ ari wineem ir tiziba, tikai druſku leelaka ne kà tizigeem, jo wini tiz — mahneem.

Kahda **Berlines pustizigo beedriba** (baſnizas liberalà beedriba) neſen ſwineja ſawus deſmit gadu draudſes paſtahweſchanas ſwehtkus, kuru programa uſrahda weenigi laizigus gabalus. Beigâs uſſtahjas ari kahda balletdanzotaja un nodanzo ſawu balletdeju. Un tad ſahkas wiſpahriga deſoſchana, kas ilgſt lihdſ rihtam. — Brihnums te tikai ir, kà ari tà kautko laudis, kas grib buht labi kriſtigee, pat „iſglihtotaki, ſaprahtigaki," ſauz par draudſes un kriſtigeem ſwehtkeem. Neſinu, kur tur tas kriſtigums ihſti ir? Nu, tahdos ſwehtkos ar meerigu ſirdi war peedalitees ari katrs paſaulneeks, Muhamedans un Schihds.

Wahzijâ arween maſak ſtuhdè teologiju Luterani un winu weetu eenem Katoļu ſtudenti. Tas jau ari naw nekahds brihnums, jo Wahzu Luteranu mahzitaji leelum leelà daļa netiz to, ko Deewa wihrs Luters tizejis — netiz wiſai Bihbelei, netiz Deewam

kà trihsweenigam Deewam un Jesum kà Deewa dehlam. Ar wahrdu sakot ir — pustizigee. Peerahdijuma dehl te, pahris wahrdu no laikraksta „Der Alte Glaube“ (Wezà tiziba): „Pagahjuschâ seemâ tajâs septinpadsmitâs Wahzijas ewangelisti teologiskâs augstskolas nodarbâs stuhdeja 2228 studenti, turpeti 1888. gadâ stuhdeja 4800. Katolu studentu 1888. g. Wahzijâ bij winu astunâs augstskolâs 1200, turpreti pagahjuschâ seemâ 1709. Bes tam Katolu garidsneeki wehl isglihtojas seminaros.“ Skaidri redsams, ka katolisms Wahzijâ augtin aug, turpreti luterisms masinajas. Pateesi schehl, ka tee, kas bij israhwuschees no Katolu „noslehpumeem“, naw mahzejuschi eet tajâ gaismas zelâ, ko Bihbele rahda, bet staigà paschi sawa neezigà prahta luktura gaismâ un pamasam grimst wehl leelakà purwà — netizibaspurwà.

Kihneeschu walodu runà wiswairak zilweku pasaulê, jo Kihneeschu gandrihs lihds 400 miljoneem. Saprotams, daschas islokshes Kihneeschu walodâ gandrihs jausskata par pastahwigàm walodam. Pehz miljoneem rehkinot wiswairak leetotas walodas ir Anglu — 120, Wahzu — 70, Kreewu 68, Spahneeschu 44 un Frantschu 42 miljoni.

„Wisjaunakà sekte“, ta mums raksta J. Meesis no Amerikas, „tà sauktee „garmatainee“ Mitschiganâ, Seemeļ-Amerikâ, sahk galigi atkrist. Wini neehd gaļu un zerè ar schim meesam Kristu sagaidit sinamà deenâ. Galwenais wadons Benjaminsch Purwels aislaidees lapâs. Dauds peekriteji apzeetinati, jo sen bij sinams, ka pahrkahpj dabiskos likumus. Skaidrs peerahdijums, kà to Bihbelê lasam, ka nahks wiltigi praweeschi, kuru mahzibas ilgi nepastahwès“. Kol. 2, 16.

Wehstulneeks.

Sanehmam preeksch 2 ekš. „Kristiga Wehstnescha“ issuhtischanas Rigas zentralzeetumam 2 rubļus no J. Alksne Ruhjenè; preeksch Latw. Baptistu Paganu Misiones no K. Stuhris Lubanè 250 kap., no E. un P. Laubert 20 rubļus, no Indrika Audera Gramsdâ 50 kap., no Eewas Leimant Skodâ 50 kap., no J. L. Ostel Skodâ 3 rubļus, no Lihses Janson Gulbenè 50 kap., no Gramsdas Bihb. un sw. sk. kursa kases (atlikums) 11 rub. 43 kap. no Grobiņas Jauneeschu beedribas 5 rubļi, no O. un L. Jakobson Jahnischkos 2 rbļ., no Jehk. Galkinta Jelgawâ 3 rbļ.; preeksch Kareiwu Misiones no Grobiņas Jauneeschu beedribas 5 rbļ.; preeksch Wahzu Baptistu sludinataju seminara no P. Lauberta 25 rbļ.

Kareiwu Misiones kasè paschlaik 15 rubļi. Buhtu labi, ja kareiwi 1. usdotu sawas adreses, 2. pateiktu, zik Latweeschu kareiwu winu apgabalâ, 3. parakstitu drukku par sewi un sawu stahwokli garigà un laizigà sinâ un 4. isteiktu sawas wehleschanàs, atteezotees uz kareiwu misioni. Buhtu pateizigs, ja ari nekareiwi, sewischki jauneeschu beedribas, man peesuhtitu schis sinas, ja tas teem eespehjams. Schahdi rihkojotees, droschi ween buhs eespehjams kautko labu darit kareiweem.

Wismai. „Tehwiju“ warbuht isleetosim, „Trihs draugus“ ne. Netizam, ka labi darbi muhs spehs aisstahwet Deewa trona preekschâ. Tur derès tikai Kristus asinssamakša. Labus darbus ir jadara ais pateizibas par Kristus pestischanu.

Wairakeem eesuhtitajeem, eesahzejeem. Par eesuhtijumeem, kuri stipri ween jalabo, nedabù brihwekšemplaru. Drihsak samakšu war gaidit redakzija, jo par amatu mahzeklis makšà meisterim un newis meisters mahzeklim. — Mums ir sakrahjuschees milsums dsejoļu no daschadeem dsejneekeem, kurus pa leelakai daļai nenodrukajam tadehļ, ka winos ne drukku naw swars likts uz weenskanam. „ba—ba“, „jas—jas“, „tu—tu“ ir tikai **weenskanas**, bet ne **atskanas**. Jhstu atskanu pirmà atskanu balseena lihdsskani nekad nedrihkst buht weenadi. Kad grib redset sawus darbus nodrukatus, tàs uz preekschu lai eewehro to. — Manuskripteem nedrihkst lihdssuhtit uz manuskriptu rehkinu wehstuli, tà pat lai beedribas nesuhta sawus swehtku eeluhgumus, kas naw drukati, ar 2 kap. marku. Uz mannskriptu suhtijumu jauslipina wismasakais 7 kap. marka.

Birs. „Korwadona taktsmahjeenu“, rasi isleetosim. Arween labaki ir pakaļutees uz Deewu, „Winsch gan daris“. Sirsnigi sweiki!

Altm. A. Paldees par bagato zeema kukuli. Wisu labu!

Wahw. Puhlatees, warbuht ar laiku aissneegsat kalngalu. Lasat kautko par dsejas mahzibu „M. J. R. Krahjumâ“.

Jenku Teo. un Jdai. Preeks par Juhsu puhlem un mihlestibu uz muhsu dahrgo Jesu, bet Juhsu abu dseja naw dseja, bet tikai deewbijigi teizeeni.

Fr. F. No eesuhtiteem dsejolischeem spreeschot, leekas, ka Juhs nepalikšat pakaļ ziteem muhsu dsejneekeem. Ar laiku zeram isleetot. Preeksch spredika mums truhkst telpu. Sweiki!

Redaktors-isdewejs P. Lauberts.

Adwokats J. Buchholzs,
runajams
Rigâ, Leelajâ Newas eelâ Nr. 28, Rigas Krahschanas un Aisdoschanas Beedribas telpâs no pulksten 9—3 deenâ.

Nesen manâ apgahdeenâ isnahkuse schahda grahmata
Bihbele kritikas ugunîs!
Saturs:
1. Waj waretu buht Elle un Debesis? 2. Waj Deewa mas ir wajadsigs? 3. Waj mums wajadsetu Jesus salihdsinaschanas? 4. Waj Bihbele wehl drihkst buht muhsu dsihwes noteizeja? 5. Waj lai tizam Ernstam Hekelim un wina „Pasaules mihklam“?
Maksà weena 15 kap.,
10 gab. **110** kap. ar peesuhtischanu, apdroschinajums 7 kap.
Pastellejumi adresejami: **П. Лауберту**, ст. Прекульнъ, Курл. г

Rigas Awise.
Politiska un literariska deenas awise,
isdota un redigeta no **Fr. Weinberga**, ussahks ar 1908. g. sawu septito gada gahjumu.
Awise maksâs:

Bez peesuhtischanas:		**Ar peesuhtischanu:**	
par 1 gadu	4 rbļ. 50 kap.	par 1 gadu	6 rbļ. — kap.
„ 1/2 „	2 „ 30 „	„ 1/2 „	3 „ 10 „
„ 1/4 „	1 „ 20 „	„ 1/4 „	1 „ 65 „
„ 1 mehn.	— „ 50 „	„ 1 mehn.	— „ 85 „

Numurs makšà 5 kap.—Isdalamàm weetàm teek aprehk. 10% lehtak
Sludinajumi makšà: par sihku rakstu rindiņu pehz teksta **10** kap.; preekschpuse **30** kap.
„Rigas Awisi“ war apstellet winas **isdalamâs weetâs** un **ekspedizijâ:**
Rigâ, Gildes eelâ Nr. 4.
„Rigas Awise“ aisstahw Latweeschu tautiskàs intreses. Pasneeds wisjaunakàs un plaschakàs sinas par notikumeem sadsihwê. Wina peegreesis nopeetnu wehribu wisàm wuhsu dsimtenes intresèm, it sewischki Latweeschu sadsihwes jautajumeem. Wina weenos un kopos Latweeschu spehkus taìs leetâs, kuras prasa weenprahtibu. Wina pasneeds sinas par waldibas nolehmumeem, pahrspreedumus par politiskeem un sabeedriskeem jautajumeem, kà ari par sinatni, mahksli, literaturas preekschmeteem, awischu apskateem, eekschsemju un ahrsemju leetàm, Rigas notikumeem, teesas kroniku, teatri un musiku, tirdsneezibu, saimneezibu un sneegs beletriskus raschojumus. **Isdeweis.**

Drukajis P. Gailis, Rigâ, Jahņa eelâ Nr. 8.